

Suomessa kehitetty ohjelma Euroopan tähtitieteen tarpeisiin

25.1.2008 07:52 — Kalevi Nikulainen

Tieteen tietotekniikan keskus CSCn, Helsingin yliopiston ja ESON yhteisen Sampo-projektin lopputuloksena on kehitetty ESO Reflex -ohjelmisto helpottamaan ja nopeuttamaan observatorioista ja kansainvälisistä havaintolaitteista saatavan datamäärän hallintaa ja analysointia.

CSC:n mukaan ESO Reflex on modernilla graafisella käyttöliittymällä varustettu tieteellinen ohjelmisto, joka helpottaa olennaisesti tähtitieteilijöiden työtä.

Suomi liittyi vuonna 2004 ESOon (European Southern Observatory), joka on yhteiseurooppalainen tähtitieteen tutkimusorganisaatio.

ESOn tavoitteena on vahvistaa ja organisoida eurooppalaista yhteistyötä tähtitieteen tutkimuksessa, ja rakentaa sekä ylläpitää korkeatasoisia maanpäällisiä tähtitieteen tutkimuslaitteita ja infrastruktuuria. Osan liittymismaksustaan Suomi kattoi projektityönä.

Kolmivuotinen, tammikuun lopussa päättyvä SAMPO-projekti kuuluu ESON pitkän tähtäimen kehittämissuunnitelmaan, ja sen tuottamista ohjelmistoratkaisuista tärkein on ESO Reflex.

Projektin päärahoittaja oli Tekes, ja projektin toteuttivat Helsingin yliopiston Observatorio yhdessä CSC:n kanssa, joka toimi myös koordinaattorina Suomessa.

Kuuden henkilön suomalaispanostuksessa oli mukana alihankkijana Space Systems Finland Oy yhden henkilön työosuudella.

Projektikokonaisuuteen kuului myös ESON työpanosta, kokonaisuutta johtanut ESON projektipäällikkö sekä tieteellisiä asiantuntijoita ESOn ja Suomesta. ESO Reflex on tällä hetkellä sisäisessä pilottikäytössä. ESO suunnittelee ohjelmiston jatkokehitystä ja ohjelmiston virallista julkaisua vuoden 2008 aikana.

Nyt kehitetty ESO Reflex -ohjelmisto edustaa uutta ohjelmistoteknologiaa, jossa on hyödynnetty biotieteistä sovellettua graafista käyttöliittymää. Sovellettu graafinen työvuoratkaisu on nimeltään Taverna (<http://taverna.sourceforge.net/>), ja siihen on tehty liittymä ESON kaukoputkilta tulevaa dataa käsitteleville ohjelmille. Myös Python- ja IDL-kielisten sovellusten implementointi ja käyttö ESO Reflex-ohjelmalla onnistuu helposti.

ESO-ohjelmistoprojektille ollaan jo suunnittelemassa jatkoa sekä Suomessa että ESossa. Suunnitelmiin sisältyy ESO Reflex -ohjelmistoon kuuluvien interaktiivisten analyysityökalujen jatkokehitys Suomessa ESON rahoituksella, sekä kokonaan suomalaisen Reflex-version kehittäminen tieteen ja teollisuuden kotimaisiin tarpeisiin Tekesin tukemana.

<http://www.digitoday.fi/data/2008/01/25/suomessa-kehitetty-ohjelma-euroopan-tahtitieteen-tarpeisiin/20082462/66>